

8.Sınıf TC İnkılap Tarihi Konu Özetleri

3.Ünite : Milli Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm
6.Bölüm : Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923)

Mudanya Ateşkes Antlaşması'ndan ve kazanılan askerî başarılarından sonra, sıra Misak-ı Millî'yi İtilaf Devletleri'ne onaylatmaya gelmişti. Bu amaçla bir barış antlaşmasının imzalanması gerekiyordu.

Atatürk, görüşmelerin İzmir'de yapılmasını istiyordu. Çünkü Yunanların Anadolu'yu terk ederken İzmir'e verdikleri zararı tüm dünyaya göstermek istiyordu. Fakat barış antlaşması için görüşmelerin tarafsız bir ülke olan İsviçre'nin Lozan kentinde yapılmasına karar verildi. Bu görüşmelere, TBMM Hükûmeti adına katılacak gruba, Mudanya Ateşkes Antlaşması'nı başarı ile imzalayan İsmet Paşa'nın başkanlık yapması kararlaştırıldı.

Türk heyetinin amacı, Misak-ı Millî sınırları içinde bağımsız bir Türk devletinin kurulduğunu İtilaf Devletleri'ne kabul ettirmek ve millî egemenliğimizi sınırlayan koşulları ortadan kaldırmaktı. Bu amaçla Mustafa Kemal görüşmelere giden heyetten, Ermeni yurdu widdiaları ve kapitülasyonlar konusunda ödün vermemelerini istedi.

İtilaf Devletleri, Türk devletini Osmanlı Devleti'nin devamı olarak görüyor ve Sevr Antlaşması'na benzer ayrıcalıklar koparmak istiyordu.

22 Kasım 1922'de başlayan konferansa İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya, Yunanistan, Romanya, Yugoslavya ve Türkiye katıldı. Boğazlar ile ilgili konuların görüşülmesi sırasında Sovyetler Birliği ve Bulgaristan konferansta hazır bulundu.

Lozan'da Ne İstiyoruz?

- Kapitülasyonlar ve Düyun-u Umumiye İdaresinin kaldırılmasını,
- İstanbul'un ve Boğazların boşaltılmasını,
- Musul ve Kerkük'ün Türkiye'ye bağlanmasını,
- Yunanistan'ın tazminat ödemesini.

İtilaf Devletleri'nin kapitülasyonlar, boğazlar ve Musul konularında anlaşmaya yanaşmamları üzerine görüşmeler, 4 Şubat 1923 tarihinde kesildi. Görüşmelerden bir sonuç çıkmayınca yeni bir savaş olasılığına karşı Türk ordusu, boğazlara ve Musul'a yapılabilecek bir saldırı için hazırlıklarını artırdı.

Yeni bir savaşın başlamasını çıkarlarına uygun görmeyen İtilaf Devletleri'nin isteğiyle 23 Nisan 1923'te Lozan'da ikinci tur görüşmeler başladı. İtilaf Devletleri ile yapılan görüşmeler, 24 Temmuz 1923'te imzalanan **Lozan Barış Antlaşması** ile sona erdi (Harita 3.21).

3.21 Harita: Lozan Barış Antlaşması'na göre Türkiye'nin sınırları

Lozan Barış Antlaşması'na göre;

- Mudanya Ateşkes Antlaşması'nda olduğu gibi Meriç Irmağı, Türkiye ile Yunanistan arasında sınır olarak kabul edildi.
- Yunanistan'dan istenen savaş tazminatı karşılığında Karaağaç Türkiye'ye verildi.
- Gökçeada ve Bozcaada Türkiye'ye, Ege Adaları Yunanistan'a verildi.
- Suriye sınırı, Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması'na göre kabul edildi.
- Kapitülasyonlar kaldırıldı.
- Boğazların her iki yakasının askerlerden arındırılmasına ve boğazlardan ticaret gemilerinin geçişine izin verildi.
- Boğazların yönetimi, başkanlığını Türkiye'nin yapacağı milletlerarası bir Boğazlar Komisyonuna bırakıldı. Eğer Türkiye, bir savaşa girerse boğazlar üzerinde istediği gibi davranma hakkına sahip olacaktı.
- Türkiye'de yaşayan azınlıklar Türk vatandaşı sayılacak, kanun ve hukuk önünde Türk vatandaşları ile eşit haklara sahip olacaktı.
- Türkiye'de yaşayan Rumlarla Yunanistan'daki Türkler karşılıklı olarak yer değiştireceklerdi. Fakat Batı Trakya'daki Türklerle İstanbul'daki Rumlar bu değişimin dışında tutulacaktı.

Lozan Barış Antlaşması'nın Önemi

Lozan Barış Antlaşması, Türk milletinin Birinci Dünya Savaşı'ndan beri devam eden kurtuluş mücadelesini siyasi zaferle sonuçlandıran bir antlaşma oldu. Atatürk'ün; **"Tarihte benzeri görülmemiş bir siyasi zaferdir."** dediği bu antlaşmayla İtilaf Devletleri, yeni Türk devletinin varlığını kabul etti ve bağımsızlığını tanıdı. Uzun zamandan beri sömürgeleştirilmek istenen Türkiye, bu antlaşma ile büyük devletlerin emellerinin gerçekleşmeyeceğini en iyi şekilde göstermiş oldu.

Lozan Barış Antlaşması'nın TBMM'de onaylanmasından sonra işgal güçlerinin İstanbul'daki son kuvvetleri de ülkemizden ayrıldı. Böylece Türk milleti bağımsız bir devlet olduğunu ve Türklerin bağımsızlığına ne kadar düşkün olduğunu tüm dünyaya ispat etmiş oldu.